

گزارش کتابخانه‌های «با من بخوان»

در سال ۱۴۰۰

سال ۱۴۰۰ نیز مانند سال پیش از آن هنوز درگیر کرونا و موج‌های بیماری و سویه‌های آن، یکی از پی‌دی‌جی بودیم. با این وجود در این سال همه‌ی مراکز و سازمان‌ها فعالیت بیشتری داشتند و توانستند به شیوه‌های گوناگون راهی برای ادامه دادن بیابند.

«با من بخوان» نیز در این سال با چالش‌های فراوانی روبه‌رو بود و در کنار این چالش‌ها تجربه‌های نویی هم به دست آورد. در این سال با توجه به تعطیلی مدرسه‌ها و فعالیت محدود آموزش و پرورش، و عدم دسترسی بیشتر کودکان زیر پوشش این برنامه به تجهیزات مورد نیاز برای شرکت در نشست‌های آنلاین، امکان فعالیت در این عرصه بسیار محدود شد.

از سویی دیگر دیدیم کتابخانه‌ها (به ویژه کتابخانه‌های محلی) ظرفیت بی‌نظیری برای کار مستقل و گسترده دارند. کتابداران کتابخانه‌ها توانستند با یافتن راه‌حل‌های خلاقانه برای ارتباط با کودکان و قرار دادن کتاب‌ها در دسترس کودکان به شیوه‌های گوناگون، فعالیت خود را در هر شرایطی ادامه دهند.

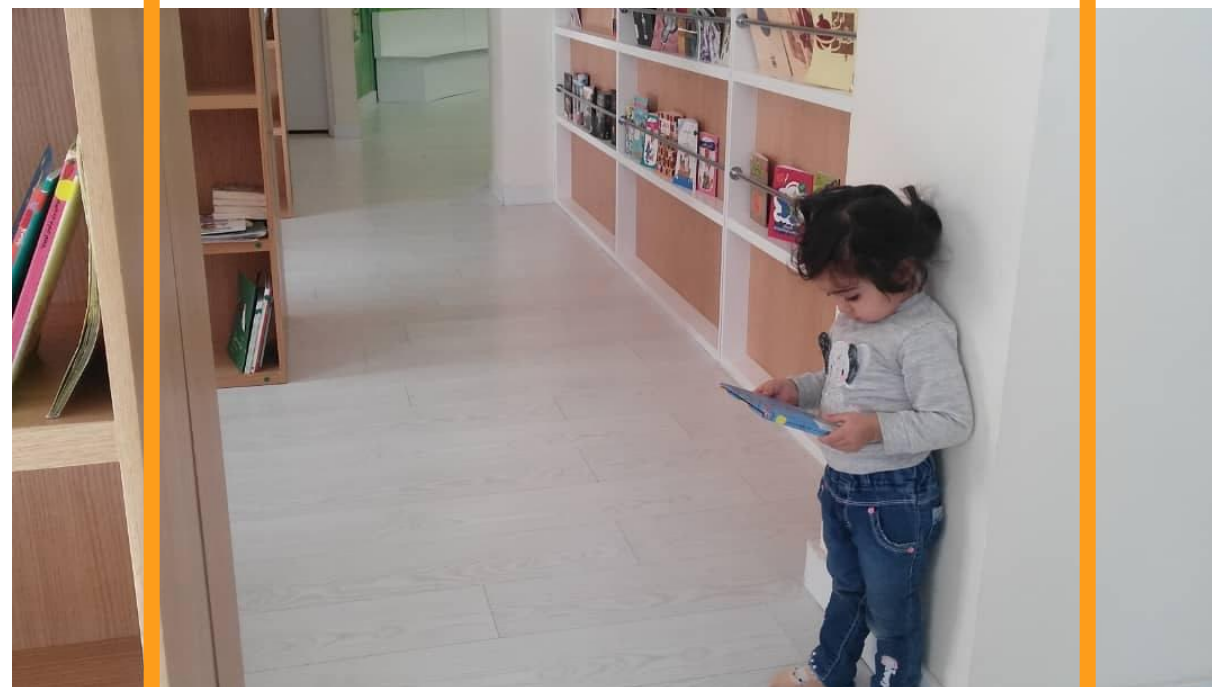

از همین رو بررسی وضعیت کتابخانه‌ها و پیدا کردن کمبودها و مشکلات کتابخانه‌ها و کتابداران با هدف بهبود کارکرد کتابخانه‌ها در این سال در برنامه قرار گرفت.

در این راستا وضعیت تک تک کتابخانه‌ها از سوی گروه پی‌گیری بررسی شد و با جمع‌بندی اطلاعات گردآوری‌شده برای ادامه‌ی کار کتابخانه‌ها (چه از نظر آموزش و چه از نظر تامین نیازها) برنامه‌ریزی شد.

این موارد در هر یک از کتابخانه‌ها مورد ارزیابی قرار گرفتند:

- ❑ تعداد اعضای ثبت‌شده‌ی کتابخانه و تعداد اعضای فعال
- ❑ تعداد کتاب‌های کتابخانه
- ❑ تناسب تعداد کتاب‌های کتابخانه با تعداد اعضای فعال
- ❑ ظرفیت کتابخانه برای پذیرش کودکان با توجه به شرایط منطقه
- ❑ کیفیت نشست‌های بلندخوانی و فعالیت‌های در پیوند با کتاب
- ❑ شبکه‌ی ارتباطی کتابخانه با مراکز پیرامون خود (مدرسه، روستاهای نزدیک، بیمارستان و ...) برای ترویج کتابخوانی
- ❑ شرکت کتابداران در کارگاه‌های آموزشی پیش‌بینی‌شده
- ❑ ارتباط کتابخانه با خانواده‌ها
- ❑ شرایط فیزیکی کتابخانه (از نظر تجهیزات، فضاسازی، ایمنی، امنیت و سلامت)
- ❑ کیفیت ارائه‌ی خدمات فنی در کتابخانه به‌درستی
- ❑ کیفیت گزارش‌دهی کتابدار از فعالیت‌های کتابخانه

برای ارزیابی وضعیت کتابخانه‌ها فرم‌هایی طراحی شد و در تماس‌هایی که اعضای گروه پی‌گیری با کتابداران کتابخانه‌ها گرفتند، وضعیت هر کتابخانه جداگانه مورد بررسی قرار گرفت.

یکی از نکات قوت برنامه‌ی «با من بخوان» بازدیدها و ارتباط نزدیک با آموزگاران و کتابداران است. تا پیش از همه‌گیری بیماری کووید-۱۹، آموزشگران و کارشناسان «با من بخوان» به صورت دوره‌ای از مراکز زیر پوشش، مدرسه‌ها و کتابخانه‌های «با من بخوان» بازدید می‌کردند. اما با آغاز همه‌گیری کرونا و عدم امکان سفر به مناطق فرصت بازدید از مراکز و گفت‌وگوی مستقیم با آموزگاران و کتابداران از بین رفته بود. با فروکش کردن موج‌های کرونا در دوره‌های کوتاه، در سال گذشته چند بازدید حضوری از کتابخانه‌ها صورت گرفت. اما بازدید از همه‌ی کتابخانه‌ها در این دوران امکان‌پذیر نبود.

به همین دلیل در شهریور و مهر سال ۱۴۰۰، با برنامه‌ریزی و هماهنگی با کتابداران، بازدیدهایی به صورت آنلاین از کتابخانه‌های فعال در دوره‌ی کرونا انجام شد. در این دوره از نزدیک به ۳۰ کتابخانه بازدید شد و ضمن گفت‌وگو با کتابداران، وضعیت فضا سازی و فعالیت کتابخانه و ارائه‌ی خدمات فنی از سوی کتابداران مورد بررسی قرار گرفت.

بازدیدهای آنلاین از کتابخانه‌ها

با بررسی داده‌های
گردآوری شده از
فرم‌های ارزیابی
کتابخانه‌ها و
بازدیدهای
صورت‌گرفته از
کتابخانه‌ها، نیازهای
کتابخانه‌ها در دو گروه
آموزشی و تجهیزاتی
جمع‌بندی شدند و
گام‌های عملی برای
تامین این نیازها
برداشته شد.

تامین کپسول آتش‌نشانی، به عنوان یکی از معیارهای ایمنی در کتابخانه‌ها، در ماه‌های پایانی سال ۱۳۹۹ پی‌گیری شده بود. در اردیبهشت ماه سال ۱۴۰۰ حدود ۲۰ کتابخانه به کپسول‌های آتش‌نشانی استاندارد مجهز شدند. بودجه‌ی این کپسول‌ها از سوی پشتیبانان مالی کتابخانه‌ها و گروه دوستداران «با من بخوان» تامین شد.

همچنین در سال گذشته
بخشی از نیازهای
تجهیزاتی کتابخانه‌ها
مانند وسایل سرمایش،
گرمایش، موکت، پرده،
جاروبرقی و ... از سوی
گروه دوستداران «با من
بخوان» تامین شد.

به روال همیشگی شارژ کتاب‌های کتابخانه‌ها، در این سال بسته‌های کتاب برای کتابخانه‌های گوناگون فرستاده شد. هزینه‌ی ارسال کتاب برای کتابخانه‌ها از سوی پشتیبان‌های مالی کتابخانه‌ها و گروه «دوستاناران با من بخوان» تامین شد.

«موسسه پژوهشی تاریخ ادبیات کودکان» در این سال شماری از کتاب‌های تازه‌ی انتشارات خود را به کتابخانه‌هایی که بودجه‌ی کافی برای تهیه‌ی کتاب نداشتند اهدا کرد.

در پی بررسی کیفی کار کتابدارها، آموزش کتابداران در راستای تقویت کار آن‌ها در دو جنبه پی‌گیری شد:

- شرکت در کارگاه‌های «با من بخوان» در سامانه‌ی آموزش آنلاین آموزک
- برگزاری نشست‌ها ماهانه‌ی کتابداران با من بخوان

آموزش‌های کتابداران

کتابداری کودک: استانداردها و راهکارها

بر پایه‌ی استانداردهای ایفلا و تجربه‌های کتابخانه‌های با من بخوان

سرفصل‌های کارگاه

بخش نخست - پیش‌گفتار
بخش دوم - فضاهای کودک‌محور
بخش سوم - محیط سرشار از سواد
اولین نشست آنلاین با تسهیل‌گر کارگاه
بخش چهارم - خدمات فنی در کتابخانه‌های کودک
بخش پنجم - خدمات عمومی در کتابخانه‌های کودک
بخش ششم - ایمنی، امنیت و سلامت
دومین نشست آنلاین با تسهیل‌گر کارگاه

www.amoozak.org
تماس با پشتیبانی ۰۹۱۹۸۷۱۸۳۴۴

کارگاه آنلاین

بلندخوانی
شیوه‌ها و کارکردها

سرفصل‌های کارگاه

بخش ۱- انتخاب کتاب با کیفیت
بخش ۲- بلندخوانی چیست - فعالیت‌های پیش از بلندخوانی
اولین نشست آنلاین با تسهیل‌گر کارگاه
بخش ۳- فعالیت‌های هنگام و پس از بلندخوانی
بخش ۴- بلندخوانی کتاب‌های غیرداستان
دومین نشست آنلاین با تسهیل‌گر کارگاه

www.amoozak.org
تماس با پشتیبانی ۰۹۱۹۸۷۱۸۳۴۴

کارگاه آنلاین

ادبیات کودکان
و کتاب‌های تصویری

سرفصل‌های کارگاه

بخش ۱ ادبیات و ادبیات کودک
بخش ۲ عناصر داستان
اولین نشست آنلاین با تسهیل‌گر کارگاه
بخش ۳ تصویر در کتاب‌های کودکان
دومین نشست آنلاین با تسهیل‌گر کارگاه

www.amoozak.org

پس از همه‌گیری بیماری کووید-۱۹ کارگاه‌های آموزشی «با من بخوان» به صورت مجازی و در سامانه‌ی آموزش آنلاین آموزگ ارائه شدند. راه‌اندازی کارگاه‌های آنلاین فرصت بسیار مناسبی را در اختیار گروه کتابخانه‌های «با من بخوان» قرار داد تا کتابداران کتابخانه‌ها در مناطق مختلف بتوانند در کارگاه‌ها به صورت آنلاین شرکت کنند.

در سال گذشته کتابداران کتابخانه‌های «با من بخوان» در این کارگاه‌ها شرکت کردند:

- کارگاه ادبیات کودک و کتاب‌های تصویری
- کارگاه بلندخوانی، شیوه‌ها و کارکردها
- کارگاه کتابداری کودک: استانداردها و راهکارها

کارگاه آنلاین

آواورزی و الفباورزی

سرفصل‌های کارگاه

- بخش ۱- آشنایی با آواورزی
- بخش ۲- آواهای زنجیری و زیرزنجیری
- بخش ۳- موسیقی و شعر
- اولین نشست آنلاین با تسهیل‌گر کارگاه
- بخش ۴- معرفی بسته آواورزی و نمادها
- بخش ۵- معرفی بسته الفباورزی
- بخش ۶- رانشگاهها
- دومین نشست آنلاین با تسهیل‌گر کارگاه

www.amoozak.org
تماس با پشتیبانی ۰۹۱۵۸۷۱۳۴۴

کارگاه آنلاین

شمارورزی لولویی

سرفصل‌های کارگاه

- بخش ۱- انتخاب کتاب با کیفیت
- بخش ۲- بلندخوانی چیست - فعالیت‌های پیش از بلندخوانی
- اولین نشست آنلاین با تسهیل‌گر کارگاه
- بخش ۳- فعالیت‌های هنگام و پس از بلندخوانی
- بخش ۴- بلندخوانی کتاب‌های غیرداستان
- دومین نشست آنلاین با تسهیل‌گر کارگاه

www.amoozak.org
تماس با پشتیبانی ۰۹۱۵۸۷۱۳۴۴

کتابداران کتابخانه‌هایی که در برنامه‌ی «خواندن با خانواده» مشارکت داشتند در این کارگاه‌ها نیز شرکت کردند:

❑ کارگاه آواورزی و الفباورزی

❑ کارگاه شمارورزی با لولویی

کارگاه آنلاین
نمایش
در پیوند با بلندخوانی

میرفصل‌های کارگاه

- بخش ۱- چرا فعالیت‌های نمایشی در پیوند با بلندخوانی اهمیت دارد؟
- بخش ۲- چگونه با کمترین امکانات و وسایل ساده با کودکان نمایش اجرا کنیم؟
- بخش ۳- ماسک‌های نمایشی

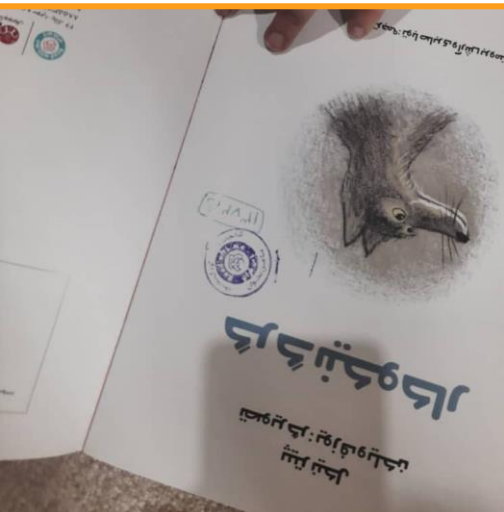
اولین نشست آنلاین یا تسهیل‌گر کارگاه

- بخش ۴- نمایش عروسک انگشتی
- بخش ۵- شیوهی دیگری از نمایش عروسک دستکشی
- بخش ۶- نمایش سایه

دومین نشست آنلاین یا تسهیل‌گر کارگاه

www.amozak.org
تماس با پشتیبانی: ۰۹۱۹۸۷۱۰۳۶۴

کارگاه «نمایش در پیوند با بلندخوانی» نیز یکی از کارگاه‌هایی است که گذراندن آن برای کتابداران از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. در سال گذشته شماری از کتابداران «با من بخوان» این کارگاه را گذراندند و شماری نیز در سال آینده در این کارگاه شرکت خواهند کرد.

یکی از مهم‌ترین دستاوردهای گروه کتابخانه‌های «با من بخوان» در سالی که گذشت آماده کردن و بهره‌برداری از کارگاه «کتابداری کودک: استانداردها و راهکارها» بود. این کارگاه بر اساس استانداردهای ایفلا برای کتابخانه‌های کودک و نوجوان و سال‌ها تجربه‌ی «با من بخوان» در راه‌اندازی کتابخانه‌های محلی و آموزشگاهی ویژه‌ی کودکان و نوجوانان در مناطق گوناگون ایران تدوین شده است. در این کارگاه ویژگی‌های فضاهای کودک‌محور، محیط سرشار از سواد و راهکارهای ارائه‌ی خدمات فنی و عمومی در کتابخانه‌های ویژه‌ی کودک و نوجوان آموزش داده می‌شود.

با آغاز به کار این کارگاه از ماه آذر سال ۱۴۰۰، به جز کتابداران کتابخانه‌های «با من بخوان» افراد زیادی از علاقه‌مندان به ادبیات کودک و کتابداران کودک و نوجوان در نقاط مختلف ایران در این کارگاه شرکت کرده‌اند.

International
Federation of
Library
Associations and Institutions

تازه‌ترین رهنمودهای ایفلا برای خدمات کتابخانه‌های کودکان (صفر تا ۱۸ سال)

ویرایش نسخه‌ی انگلیسی: کرولین رنکین
نسخه‌ی دوم (بازنویسی شده‌ی نسخه‌ی سال ۲۰۰۳)
نسخه ۱/۱ - ژوئن ۲۰۱۸

تایید شده توسط کمیته‌ی متخصصان ایفلا
آگوست ۲۰۱۸

ترجمه به فارسی از کمیته‌ی «کتابخانه‌های با من بخوان» - موسسه پژوهشی تاریخ ادبیات کودکان
مرداد ۱۴۰۰

مؤسسه پژوهشی
تاریخ ادبیات کودکان

گام مهم دیگری که در سال ۱۴۰۰ از سوی گروه کتابخانه‌های «با من بخوان» برداشته شد ترجمه و انتشار ترجمه‌ی **سند خدمات کتابخانه‌ای برای کودکان صفر تا ۱۸ سال** بود که از سوی گروه کودک و نوجوان کتابخانه‌های ایفلا (فدراسیون بین‌المللی انجمن‌ها و مؤسسات کتابداری) منتشر شده است. این سند از سوی کمیته‌ی کتابخانه‌های «با من بخوان» ترجمه و ویرایش شد و در اختیار عموم علاقه‌مندان کتابداری کودک قرار گرفت.

نشست‌های ماهانه‌ی کتابداران «با من بخوان» که از آذر ماه سال ۱۳۹۹ آغاز شده بود، در سال ۱۴۰۰ نیز به روال گذشته ادامه پیدا کرد. در این نشست‌ها که هر ماه با حضور کتابداران کتابخانه‌ها برگزار می‌شوند، یکی از کارشناسان مطالبی را در ارتباط با موضوع نشست بیان می‌کند و در ادامه کتابداران تجربه‌های خود در ارتباط با آن موضوع را با یک‌دیگر به اشتراک می‌گذارند. این نشست‌ها فرصتی مناسب برای ارتباط کتابداران کتابخانه‌های «با من بخوان» از همه جای ایران است. کارشناسان کتابخانه‌های «با من بخوان» با بررسی نیازهای آموزشی کتابخانه‌ها در سال گذشته این موضوع‌ها را برای برگزاری نشست‌های ماهانه برگزیدند:

نشست پنجم (ماه اردیبهشت): برنامه‌ریزی فعالیت‌ها در کتابخانه‌های «با من بخوان»
نشست ششم (ماه خرداد): ارتباط کتابخانه با خانواده‌ها
نشست هفتم (ماه تیر): جذب نوجوانان و فعال کردن هر چه بیش‌تر آنان در کتابخانه
نشست هشتم (ماه مرداد): کودکان با نیازهای ویژه در کتابخانه
نشست نهم (ماه شهریور): گزارش‌نویسی
نشست دهم (ماه مهر): تازه‌ترین رهنمودهای ایفلا برای خدمات کتابخانه‌های کودکان
نشست یازدهم (ماه آبان): شبکه‌سازی کتابخانه‌ها
نشست دوازدهم (ماه آذر): میراث فرهنگی در کتابخانه‌های «با من بخوان»
نشست سیزدهم (ماه دی): چالش‌های رایج در کتابخانه‌های «با من بخوان»
نشست چهاردهم (ماه بهمن): حقوق کودک در کتابخانه‌های «با من بخوان»
نشست پانزدهم (ماه اسفند): چشم‌انداز کتابخانه‌های «با من بخوان» در سال آینده

۱۴۰۰

در سال گذشته، به روال همیشه، کتابخانه‌های «با من بخوان» با همکاری پشتیبانان مالی و همکاری افراد و سازمان‌های محلی در مناطق گوناگون ایران راه‌اندازی شدند.

در ادامه تصاویری از کتابخانه‌هایی را می‌بینید که در سال گذشته آغاز به کار کرده‌اند:

کتابخانه‌ی گل بانو

باینگان، استان کرمانشاه

پشتیبان: علی کیانپور، خانواده شاملو، سام وزیری

کتابخانه‌ی پرنده قرمز

روستای قاسم‌آباد، شهرری، استان تهران

پشتیبان: موسسه فرزندگان پیشگام

کتابخانه‌ی مهر آفاق

دورود، استان لرستان

پشتیبان: انجمن «با من بخوان» در آلمان

کتابخانهی آفتاب

بندر سیریک، استان هرمزگان

پشتیبان: منیر صالحیان

کتابخانه‌ی آرش

زابل، استان سیستان و بلوچستان

پشتیبان: دوستداران «با من بخوان» در تورنتو

کتابخانه‌ی امید

اسفراین، استان خراسان شمالی

پشتیبان: گروهی از نیکوکاران

کتابخانه‌ی روستای سرخه‌بان

روستای سرخه‌بان، جوانرود، استان کرمانشاه

پشتیبان: علی کیانپور

کتابخانه‌ی سوگند

باقرآباد زابل، استان سیستان و بلوچستان

پشتیبان: گروه مهر هامون و همیاران با من بخوان

کتابخانه‌ی دریا

روستای بنگالی، جزیره‌ی قشم، استان هرمزگان

پشتیبان: موسسه فرزنانگان پیشگام

کتابخانه‌ی آسمان

طبل، جزیره‌ی قشم، استان هرمزگان

پشتیبان: شرکت ایداج و شرکت بالین تک

کتابخانه‌ی کانون فرهنگی تربیتی هدایت

گراب، کوهدشت، استان لرستان

پشتیبان: خانم دکتر طاهری

کتابخانه‌ی دبستان آزادگان

روستای چاهشوره، کوه‌دشت، استان لرستان

پشتیبان: موسسه فرزندگان پیشگام

کتابخانه‌ی باران

بندر کوهستک، استان هرمزگان

پشتیبان: شرکت ایداج و شرکت بالین تک

کتابخانه‌ی شرکت صنعتی مهرآباد

تهران، استان تهران

پشتیبان: شرکت صنعتی مهرآباد

کتابخانه‌ی روجا

روستای رمچاه، جزیره‌ی قشم، استان هرمزگان

پشتیبان: کانون روجا

این کتابخانه‌ها نیز در حال راه‌اندازی هستند و در ماه‌های نخست سال ۱۴۰۱ فعالیت خود را آغاز خواهند کرد:

❑ کتابخانه‌ی رویش، روستای هله، جزیره‌ی قشم، استان هرمزگان
پشتیبان: شرکت ایداج و شرکت بالین تک

❑ کتابخانه‌ی جزیره‌ی شادی، رمکان، جزیره‌ی قشم، استان هرمزگان
پشتیبان: شرکت ایداج و شرکت بالین تک

❑ کتابخانه‌ی مینا، روستای سعیدآباد، هشتگرد، استان البرز
پشتیبان: فاطمه قضاة

❑ کتابخانه‌ی روستای متسنگ، نیک‌شهر، استان سیستان و بلوچستان
پشتیبان: خانم مریم قاجار

❑ کتابخانه‌ی روستای اورنگ، نیک‌شهر، استان سیستان و بلوچستان
پشتیبان: خانم مریم قاجار

گروه کتابخانه‌های «با من بخوان» در ابتدای هر ماه فهرستی از مناسبت‌های ماه و کتاب‌های کودک و نوجوان در پیوند با این مناسبت‌ها در اختیار کتابداران قرار می‌دهد. کتابداران نیز بر مبنای این فهرست فعالیت‌هایی در پیوند با کتاب و کتابخوانی را در هر ماه در کتابخانه‌های‌شان اجرا می‌کنند. در ادامه چند نمونه از این فعالیت‌های مناسبتی را می‌بینیم:

بلندخوانی کتاب «همایش پرندگان» به مناسبت روز بزرگداشت عطار (۲۵ فروردین)

بلندخوانی کتاب «پرنده قرمز» و فعالیت حقوق کودک
به مناسبت روز جهانی مبارزه با کار کودکان (۲۲ خرداد)

بلندخوانی و فعالیت در پیوند با کتاب «معدن زغال سنگ کجاست»
به مناسبت روز ملی صنعت و معدن (۱۰ تیر)

بلندخوانی کتاب «جدال بر سر رنگین کمان» و انجام فعالیت
به مناسبت روز جهانی صلح (۳۰ شهریور ماه)

بلندخوانی کتاب «هزار پرنده رنگی و آهوی سرخ»، بازدید از آتش نشانی و هدیه دادن کتاب به آتش نشان ها به مناسبت روز آتش نشان (۷ مهر ماه)

بلندخوانی کتاب فرشته‌ی پدربزرگ به مناسبت روز جهانی سالمندان (۹ مهر ماه)

ساختن بادبادک به مناسبت روز جهانی بادبادک (۲۴ دی ماه)

بلندخوانی کتاب «۲+۱۸ دارکوب» به مناسبت هفته‌ی بلندخوانی (۲ تا ۸ بهمن)

بلندخوانی کتاب «من و یک گلدان خالی» به مناسبت روز درختکاری (۱۵ اسفند ماه)

در سال گذشته برای تشویق کودکان و نوجوانان عضو کتابخانه‌ها برنامه‌ای با عنوان «کرم کتاب» در کتابخانه‌های «با من بخوان» اجرا شد. به همین منظور هر کودک با امانت گرفتن و خواندن ۵۰ کتاب یک کارت «۵۰ کتاب» دریافت می‌کرد و در پایان هر فصل به ازای هر ۵۰ کتاب خوانده‌شده، هدیه‌ای برای کودکان عضو کتابخانه فرستاده می‌شد. هدیه‌های پیش‌بینی‌شده برای این اعضا از پوسترها و کتاب‌های اهداشده به برنامه‌ی «با من بخوان» تامین می‌شد.

پوسترهای فرستاده شده برای این کودکان تصویرهایی از دو تصویرگر کودکان «ماریت تورن کویست» و «یانکه ایپنبرگ» بودند که از سوی این دو تصویرگر به برنامه‌ی «با من بخوان» اهدا شده‌اند. **انتشارات موسسه پژوهشی تاریخ ادبیات کودکان، نشر هوپا، نشر دیپایه و انتشارات مبتکران** نیز در سال گذشته شماری از کتاب‌های‌شان را به برنامه‌ی «با من بخوان» اهدا کردند.

در کتابخانه‌های «با من بخوان» همیاران کتابخانه‌ها و ترویجگران نوجوان، همراه کتابداران برای گسترش کتاب و کتابخوانی و آشنا کردن کودکان شهر و محله‌شان با کتاب تلاش می‌کنند. در ادامه تصاویری از فعالیت‌های این گروه را می‌بینیم.

«همه کودکان حق دارند کتاب‌های باکیفیت بخوانند»

2021/6/6 19:00